Nro 24.

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 23 MARCA V.S. 1812 ROKU.

z Petersburga d. 2 marca. Stosownie do Imiennego JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Naywyższego Ukazu, który nastąpił na podaną od Rady państwa opinią w osnowie następuiącey: Rada państwa na powszechnem zebraniu roztrząsnąwszy opinią Departamentu spraw cywilnych i duchownych, względem rozciągnienia na gubernią Mińską Naywyżey potwierdzoney ustawy o rozgraniczeniu gubernii Litewsko-Wileńskiey, oraz zważywszy prośbę o to Szlachty gubernii Mińskiey i przedstawienie tamecznego Gubernatora, o konieczności zrobienia w gubernii tey rozgraniczenia, stosownie do opinii Departamentu spraw cywilnych i duchownych, postanawia, wydaną w tym przedmiocie ustawę dla gubernii Litewsko-Wileńskiey rozciągnąć i na gubernią Mińską, z takiemi odmianami i objaśnieniami, iakie, podług opiniy Rady Państwa Naywyżey potwierdzonych, w dniu 17 września i 3 października 1811 roku, przyięte są w guberniach Litewskich. Na którey opinii, dnia 18 grudnia 1811 roku, własną JEGO IMPERATORSKIEY Mości ręką napisano tak: *ma bydź podług tego.* „ A po uczynioney w Senacie sprawce, z którey się okazało: 1od Naywyższym JEGO IMPERATORSKIEY Mości Manifestem, nastałym d. 6 października 1810 roku, na prośbę szlachty gubernii Litewsko-Wileńskiey, względem ustanowienia w gubernii pomienioney udzielnych sądów, dla rozsądzenia spraw granicznych, podług praw w kraiu tym exystuiących, rozkazano: 1od Ustawę o rozgraniczeniu gubernii Litewsko-Wileńskiey, przyłączoną do tego Manifestu, przywieśdź do należytey mocy i działania; 2re. Urządzenie to rozciągnąć i na gubernią Litewsko-Grodzieńską, ieżeli Szlachta tey gubernii uzna za rzecz pożyteczną dla siebie one wprowadzić. Na skutek tego Naywyższego Manifestu, o przywiedzeniu do należytey mocy i działania przyłączoney do niego Naywyżey potwierdzoney ustawy o rozgraniczeniu gubernii Litewsko-Wileńskiey, przedpisano Ukazami Senatu, dnia 30 Listopada, tegoż 1810 roku, Litewsko-Wileńskim Gubernatorowi Cywilnemu, Rządowi Guberskiemu, Izbie Skarbowey i Sądowi Głównemu, z przyłączeniem do nich Kopiy Manifestu Naywyższego i przyłączoney do niego Naywyżey potwierdzoney ustawy, a razem Rządowi guberskiemu Litewsko-Wileńskiemu rozkazano, iżby, po obraniu przez Szlachtę Sędziów granicznych i po otwarciu, stosownie do tey Naywyżey potwierdzoney ustawy, Sądów granicznych, doniosło o tém Senatowi, do Sądów zaś apellacyynych uczyniło od siebie przedpisanie, iżby one, po upłynieniu każdego tercyału, Departamentowi granicznemu Senatu, przedstawiały wiadomości: w iakim powiecie, iakie mianowicie maiętności, dla kogo odgraniczone będą, z jaką ilością ziemi, i z jakiemi mianowicie attynencyami, oraz iak wiele w każdym maiątku znayduie się dusz męzkich podług 5tey rewizyi. Zaś Gubernatorowi Litewsko-Grodzieńskiemu przedpisano Ukazem, ażeby objawił ten Naywyższy Manifest i przyłączoną do niego ustawę o rozgraniczeniu gubernii Litewsko-Wileńskiey Szlachcie gubernii Litewsko-Grodzieńskiey i o wiadomości otrzymaney od niey zarapportował Senatowi, czyli ona uzna za rzecz pożyteczną dla siebie wprowadzić toż urządzenie. A dla wiadomości o tém rozesłane są do wszystkich mieysc urzędowych i do Ministrów drukowane exemplarze pomienionego Naywyższego Manifestu i przyłączoney do niego ustawy. Późniey, podług doniesienia Gubernatora Cywilnego Grodzieńskiego, że szlachta tey gubernii, znayduiąc urządzenie rozgraniczenia dla siebie pożytecznèm, prosi o wprowadzenie go do gubernii grodzieńskiey, w miesiącu maiu 1811 roku, Naywyżey potwierdzona ustawa o rozgraniczeniu gubernii Litewsko-Wileńskiey, rozciągnioną została i na gubernią Grodzieńską. 2 W Naywyżey potwierdzoney przez JEGO IMPERATORSKĄ Mość, dnia 17 września 1811 roku, opinii Rady Państwa, wyrażono: Rada Państwa na zebraniu powszechném rozpatrzywszy przełożenie Rządzącego Senatu Departamentu granicznego, o niewybieraniu na Sędziów granicznych, w guberniach Litewskich, członków Sądu Grodzkiego i Ziemskiego, oraz zważywszy przyczyny, w przełożeniu tém przedstawione, zgodnie z postanowieniem Departamentu spraw cywilnych i duchownych, stanowimy: opinią Rządzącego Senatu potwierdzić z tém, iż, ponieważ i w Sądach głównych sądzą się sprawy kryminalne, dla tego i Członkowie onych wyłączeni bydź maią od wyboru na Sędziów granicznych. 3cie W Naywyżey potwierdzoney przez JEGO JMPERATORSKĄ MOSC, dnia 3 października, tegoż 1811 roku, opinii Rady Państwa wyrażono: Rada Państwa na powszechném zebraniu, przeyrzawszy opinią Departamentu spraw cywilnych i duchownych, stosownie do wniesionego przez Ministra Sprawiedliwości przedstawienia Gubernatora Cywilnego Litewsko-Wileńskiego, proszącego o rezolucyą, 1od. jakim sposobem roztrząsać skargi, podane od niektórych obywateli powiatu Rosieńskiego, na tamteyszego Marszałka, o niezgodny z prawidłami wybor Sędziow granicznych; 2re Czy podlegaią Sądy graniczne potwierdzeniu Gubernatora, czyli Rządu Guberskiego? stosownie do zdania Departamentu spraw cywilnych, w opinii swoiey stanowi: co do pierwszego pytania, iak iuż w roku 1809, z podobney okoliczności, przez tamteyszego Woiennego Gubernatora Rzymskiego Korsakowa było uczynione rozrządzenie, iżby, w zdarzonych nieukontentowaniach, skargi na Marszałka powiatowego przynoszone były do Marszałka guberskiego, który po otrzymaniu potrzebnych objaśnień, ma przedstawiać Gubernatorowi cywilnému, a ten daie rezolucyią, lub urządzenie na zasadzie prawa; Ukazem zaś Rządzącego Senatu, d. 13 marca 1805 roku, przedpisano, iż za wniesienie do xięgi szlacheckiey tych osób, które nie mogą mieć prawa do elekcyi, Marszałek powiatowy podpadnie Sądowi podług prawa; przeto i w tém, co się tycze rezolwowania skarg szlachty Rosieńskiey na tamteyszego Marszałka, należy postąpić podług osnowy pomienionego urządzenia Gubernatora Woiennego i Ukazu Rządzącego Senatu. Na drugie pytanie rozwiązanie znayduie się w Naywyżey potwierdzonéy, dnia 6 października 1810 roku, ustawie o Sądach Granicznych w guberniach Litewskich, w 7 bowiem § ustawy tey wyraźnie powiedziano: „ wybory potwierdzaią się, albo zgodą szlachty, albo większością wotów sekretnych, Rządzący Senat ROZKAZALI: o

ścisłém dopełnieniu wyżey wypisanego Naywyższego JEGO IMPERATORSKIEY Mości Ukazu, o rozciągnieniu i na gubernią Mińską Ustawy wydaney o rozgraniczeniu gubernii Litewsko-Wileńskiey, a o przywiedzeniu iego do należytey mocy i działania przedpisać Ukazami Mińskim Gubernatorowi Cywilnemu, Rządowi guberskiemu, Izbie skarbowey i Sądowi głównemu, z żądaniem oraz od Rządu podobnegoż doniesienia o otwarciu Sądów Granicznych i przedpisania Sądóm apellacyynym o przesyłaniu do Senatu wiadomości, iak było przedpisano Rządowi guberskiemu Litewsko-Wileńskiemu, Ukazem dnia 30 Listopada 1810 roku. (*Gaz. Sena.*)

W Imiennych Naywyższych rozkazach JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, objawionych Rządzącemu Senatowi, w roku 1812, wyrażono: *przez Ministra Sprawiedliwości:* 1) *d. 31 Stycznia.* Zostaiący pod zwierzchnością Kantoru Nadwornego staiennego Bereyter, Michał Witt, maiący rangę 8 kl. za gorliwą służbę otrzymał rangę 7 klassy. 2) *Teyże datty.* JEGO IMPERATORSKA MOSC po zaświadczeniu przezyduiącego w Dywanach Multańskim i Wołoskim Aktualnego Taynego Konsyliarza Senatora Miłaszewicza, o szczególnieyszey gorliwości w obowiązkach służby, zostaiącego w iego sztacie Kaietana Zielińskiego porucznika byłych woysk polskich mianować go RACZYŁ Sekretarzem Guberskim. 3) *d. 1 Lutego.* Na przedstawienie Jenerał Gubernatora Nowogródzkiego, Twerskiego i Jarosławskiego JEGO IMPERATORSKIEY WYSOKOSCI Xiążęcia Holsztyńsko-Oldenburskiego Jerzego Naymiłościwiey rozkazać Raczył, zostaiącego przy JEGO WYSOKOSCI Assesora Koleskiego Bedraga, maiącego rangę teraznieyszą od miesiąca stycznia 1805 roku, mianować Konsyliarzem Nadwornym, ze starszeństwem odtąd, kiedy czas zamierzony do wysłużenia w tey randze skończył się. 4) *Teyże datty.* Na przedstawienie Dyrektora głównego dróg kommunikacyy JEGO IMPERATORSKIEY WYSOKOSCI Xiążęcia Holsztyńsko - Oldenburskiego Jerzego IMPERATOR JMC Naymiłościwiey mianować RACZYŁ, zostaiących pod zwierzchnictwem dróg kommunikacyi: Assesorów Koleskich Popowa, Kouhlincowa i Iwanowa Konsyliarzami Nadwornymi; Sekretarzów Guberskich: Rezanowa, Uszakowa, Turkielna i Kiryłowa Sekretarzami Koleskimi; Regestratorow Koleskich: Randa, Szwobe, Czernikowa i Bekau Sekretarzami guberskimi; Kandydata Uniwersytetu Moskiewskiego Mohilewskiego, maiącego rangę 12 klassy i Regestratorów guberskich: Konoplina, Bormana, oraz Kancellarzystę Rubiłowa Regestratorami Koleskimi. 5) *d. 4 Lutego.* Na przedstawienie Dyrektora Kommissyi do ułożenia praw Konsyliarza Taynego Sperańskiego JEGO IMPERATORSKA MOSC, przy uwolnieniu zostaiącego w teyże Kommissyi tłumacza Assesora Koleskiego Karola Raszeta, mianować RACZYŁ Konsyliarzem Nadwornym. (*Gaz. Sen.*)

Dnia 5 marca. JEGO IMPERATORSKA MOSC oświadcza Naywyższe ukontentowanie swoie Kommendantóm półków pieszych: półkownikowi *Hubertiemu* i *Symbirskiego* półkownikowi *Łoszkarewu* za prędkie przywiedzenie do porządku powierzonych sobie półków. (*z Gazet. Petersb.*)

JEGO IMPERATORSKA MOSC oświadcza Naywyższe ukontentowanie swoie JEGO IMPERATORSKIEY WYSOKOSCI Cesarzewiczowi i Wielkiemu Xięciu KONSTANTEMU PAWŁOWICZOWI, Kommendantowi Leibgwardyi *artylleryyskiey brygady* Jenerał Maiorowi Jermołow, Półkownikóm: Eylerowi i Kozenowi, oraz wszystkim Sztabs i Ober-oficeróm, za dostateczną sprawność, z jaką pomieniona brygada wyszła dnia dzisieyszego z Petersburga, a dla każdego niższey rangi rozkazał dadź po funcie ryby, po czarce wódki i po rublu. Przy tém JEGO IMPERATORSKA Mość spodziewa się, że ta brygada, nosząc na sobie chlubne i daiące iey pierwszeństwo przed inną artylleryą imie artylleryi gwardyyskiey, dowiedzie rzeczą samą, że iest godną tego zaszczytu, stanie się przykładem przez swoię doskonałość w sztuce i dzielność, a tem samem zaskarbi dla siebie większą ieszcze łaskę NAYMIŁOSCIWSZEGO MONARCHY swego. (*z Gaz. Petersb.*)

Z Berlina, d. 2 marca. Napoie sporządzane w naczyniach miedzianych i mosiężnych, iakiemi są kotły, alembiki, trąby i. t. d. nawet przy naystarannieyszem ochędóztwie, naciągaią gryszpanu, a tém samém dla zdrowia ludzkiego staią się szkodliwemi. Unika się tego złego, używaiąc naczyń drewnianych, i z grubey blachy żelazney. Zastrzega zatem Prezydent Policyi tuteyszey miasta, iżby nie używano odtąd takowych naczyń miedzianych i mosiężnych, szczególniey zaś ściąga się to zastrzeżenie do handluiących winami, utrzymuiących gorzelnie, dystyllatorów, fabrykantów octu, którzy odtąd nie mogą używać takowych naczyń; a jeżeliby kto, od 1 sierpnia roku teraźnieyszego, onych używał, zapłaci 5 talerów winy; powtórzone przestępstwo ściągnie większą karę. (*z Gaz. Berlin.*)

Dnia 29 Lutego. Xiąże następca tronu, przed nieiakim czasem, odwiedzał znakomitsze rękodzielnie naszego miasta i kazał sobie tłumaczyć sposob postępowania w robieniu wielu fabrykatów. Niektóre z tych rękodzielni doszły iuż do pewnego stopnia doskonałości, jako: fabryka bronzu, *Mernera i Mitha*, dywanów *Hortlera*, obiciów *Hotho i Welzera*. Żałować tylko potrzeba, że odbyt maią mały, a to z przyczyny powszechnego niedostatku pieniędzy i zabronionego wysyłania swych robót do cudzych kraiów.

Król darował maiętność *Cunnern, w Szlązku, P. Achardowi*, któremu należy się pierwszy wynalazek robienia cukru z buraków i wprowadzenia do *Prus* tego wynalazku: wiele młodych ludzi, z cudzoziemców nawet, udaie się tam dla nauczenia się praktycznego sposobu robienia cukru tego rodzaiu.

Z Salzwedel (w Marchii Brandeburskiey) dnia 19 lutego. Fenomen, równie okropny, iak nadzwyczayny, w nocy z dnia 14 na 15ty t. m. przeraził tu wszystkich strachem. Niebo, przez cały dzień 14 pogodne, zachmurzyło się ku wieczorowi. W ten czas powstał gwałtowny wiatr z deszczem, po którym spadło wiele śniegu. O pół do trzeciey z rana przerażeni byliśmy znagła trzaskiem piorunu, a na miasto spadła wielka bryła ognista. Czyniono iak nayspiesznіey przygotowania do ratunku domów na przypadek pożaru. W 10 minut po pierwszym uderzeniu piorunu, dał się słyszeć powtórny łoskot, niemniey straszliwy. Piorun uderzył w wieżę kościoła P. *Maryi* i widziano sypiące się iskry z globu będącego u wieży, zaczęto bić we dzwony na gwałt; lecz iuż iskry niepadały.

Pewny młody człowiek, pomimo niebespieczeństwa, na które go gwałtowność wiatru narażała, odważył się wleźć na wierzchołek dzwonicy, lecz nieznalazł naymnieyszego śladu ognia. Burmistrz kazał weysdź na wieżę trzem ludziom, dla ratowania od iakowego przypadku; wszyscy zaś mieszkańcy, wyiąwszy robiących sikawkami, powrócili do domów, nie bez wielkiey trwogi. W godzinę znowu dał się słyszeć trzeci huk, równie straszliwy, iak dwa poprzedzaiące. Piorun uderzył powtórnie w wieżę, obalił dwóch stróżów i zadał im lekką kontuzyą w rękę, trzeci, znayduiący się nieco wyżey od nich, nie doznał żadnego przypadku. Widziano znowu sypiące się iskry z wieży, oraz wielką bryłę ognistą, szerzącą się ponad kościołem i domami przyległemi. Wzięto się więc do bicia w dzwony. Każdy stanął na swoiem mieyscu, z nowym strachem; lecz i 2go razu iskry zniknęły i nie dostrzeżono naymnieyszego śladu piorunu. Uderzył ieszcze piorun trzeci raz w wieżę i sprawił też same skutki. Słyszano pięć wszystkich grzmotów, które były podobne do huku z dział. Bryły ogniste zdawały się spadać z nieba na różne części miasta. Nikt niepamięta, ażeby coś podobnego mógł widzieć i przepędzić noc w takiey trwodze. Gdyby piorun zapalił wieżę, zapewnieby wielka część miasta obróconą została w perzynę; albowiem wiatr połudnіowo

zachodni pędziłby ogień prosto na miasto. Napróżno chciano odmalować trwogę i boiazń mieszkańców, oraz radość ich, gdy iuż niebezpieczeństwo przeszło. Przypadek, który się zdarzył dwóm ludziom na wieży, niemiał żadnych szkodliwych skutków. Fenomen ten zasługuie na uwagę fizyków.

z Paryża dnia 2 marca. Korsarz *le Bon-Genie* dnia 18 lutego, zabrał i wprowadził do *Boulogne* okręt amerykański *Géneral - Lincoln;* było na nim 13 ludzi; płynął z *Sherness* do *Falmouth.*

Z *Tarbes* (*depar. Piryn. wyż. w Gaskon.*) Donoszą, iż tamtędy przechodzili kilką oddziałami jeńcy z osady *walencyyskiey.* Jenerał *Blacke* przyiechał do *Pau* (*dep. piryn. niż.*), skąd udał się prosto do *Paryża*, a d. 4 t. m. tam stanął.

Dnia 22 Lutego, o godzinie pierwszey z południa, uderzył piorun w dom ieden we wsi *Douville*, niedaleko *Granville*, w Departamencie *la Manche*; obalił komin i dach. Dziewczyna 19toletnia przemywała wtedy suchary, odzienie na niey od głowy do stóp zupełnie znaleziono w kawałki porwane, na ciele od głowy do pasa żadney nie dostrzeżono plamy, krew tylko nosem i uszami rzuciła się. Niższe zaś części ciała pokryły czerwone plamy, podobne do ospy.

Wnocy z 22 na 23 Lutego, *w Lorient* (*dep. pomorski. Bretan.*) wielka była burza z gradem, błyskawicami i strasznym grzmotem. Około godziny trzeciey ranney piorun uderzył w okręt *Golymin*, niebezpiecznie ranił stoiącego na straży, maszt na pół przełamał, który spadaiąc na tył okrętu podruzgotał wiele szranków i dosiągł stancyi officyera, który, iak na szczęście, wstał przed kilką minutami. W tymże prawie momencie piorun uderzył w korwetę *Echo*, którą ocalił konduktor, potem w statek przewozowy, na którym iednego człowieka lekko ranił, nakoniec w kaplicę na wyspie *S. Michała* (*leży wśród portu*), szkody iednak nie uczynił znaczney. Burza ta, któréy mało liczyć można przykładów, zwłaszcza w teraźnieyszey porze roku, więcey 8 godzin trwała. (*Dzien. pań.*)

Zaprowadzenie lasów w Departamencie *wyższego Renu* starannie i czynnie postępuie: szczególniey znakomitemi są roboty około tey uprawy, w roku 1811 uskutecznione, w którym urzędnicy leśni wielką liczbę drzew zasadzić kazali w dzień urodzin króla rzymskiego. Drzew zasadzonych w samym okręgu *Kolmarskim* liczba dochodzi 141,255, z których 30,190 w lasach Cesarskich, 111,065 w lasach do gmin należących; w 1806 liczba drzew zasadzonych na drogach, przechodziła 952,000, które ciągle były utrzymywane i ieszcze więcey nowych zasadzono. Od roku 1809, na skutek rozkazu Prefekta departamentowego, drzewa w lasach, do gmin należących, nie spuszczaią się siekierami, lecz piłami. Sposob ten w roku następnym przez zwierzchność leśną wprowadzony został i do lasów Cesarskich. Z doświadczeń pilnie czynionych okazały się ztąd korzyści następuiące: 1. co do oszczędności opału: spuszczaiąc drzewo piłą traci się naywięcey ½ od sta, kiedy przeciwnie siekierą, blisko 15 od sta: a tak można liczyć czystego zysku 15 od sta piłuiąc, a nie zrąbuiąc drzewa. 2. co do oszczędności czasu: używszy 12 ludzi z siekierami i 12 z piłami, dla pierwszych trzeba było 23 godzin czasu, dla drugich zaś 12 tylko godzin i minut 32, na spuszczenie równeyże ilości drzewa; zatem czas prawie we dwoie się oszczędza. (*Dzień pań.*)

z Leodyum (*Liége, dép. l'Ourthe*). Zdarzenie, które zaszło w kopalniach *Baujone* zasmuca mocno mieszkańców *Leodyyskich.* Dół, zktórego wydobywane były węgle ziemne, nagle d. 28 t. m, około godziny 11 ranney, zalany został. Liczba pracuiących była, nie 300, iak powiadano, ale 122, z których 29 wraz się wydobyli i mieli nadzieię ratowania 93 innych. Istotném było usiłowaniem dadź poznać pogrążonym, którzy byli między ziemią i wodą o 180 metrów pod powierzchnią, ażeby oni w iednęż stronę kierowali robotę około swego oswobodzenia. Wieczorem dnia tego niepoięta nastąpiła radość, kiedy się przekonano, że robotnicy pogrążeni kierowali swą pracę ku kopalni *Mamonster.*

Rapport dzienny d. 4 Marca o godzinie 2 z południa. W tey chwili nieszczęśliwi, pogrążeni w kopalni *Mamonster*, będą albo iuż może są wydobyci: mamy iuż znimi kommunikacyą. Od ostatniey nocy słyszą mówiących do siebie i odpowiadaią. Prefekt Departamentu *i* Podprefekt okręgu *Leodyyskiego* Baron *Micoud i P. Bauzies de Rouvry* przepędzili noc tę w kopalni. Inżynierowie nie zaniechali prac, które maią bydź uwieńczone pomyślnym skutkiem i stać się nayslodszą nagrodą dla tych wszystkich, którzy się do tego dzieła przyłożyli. Sekretarz Jeneralny. *Liegeard.*

Rapport d. 4 marca o godzinie 3 z południa. W tey chwili doniesiono nam, że robotnicy pogrążeni, w większey iuż części są wydobyci i powrócili na łono familiy swoich. Pracuiemy bez oddechu nad wydobyciem wszystkich. P. Prefekt nieodstępuie od kopalni i kieruie robotami. Uczucia szczęśliwe, które ich ożywiaią teraz, niemo ą bydź porównane, tylko do tych, iakich doznaią dusze czułe, dowiedziawszy się o ich wydobyciu. Podziwienie prawdziwe, należące się czynney ludzkości P. Prefekta, oraz dobroczynnému męztwu i wytrwałości ludzi, którzy go wspomagaią. Sekretarz ieneralny *Liegeard.*

Rapport ostatni d. 4 marca wieczorem. Dziś d. 4 marca, odkrycie kopalni *Mamonster*, dla oswobodzenia robotników w kopalni *Baujonc*, uskutecznione iest o samem prawie południu, bez żadnego przypadku. Równowaga, do iakiey się powietrze znowu ożyło, lekką tylko wydało detonacyą bez ognia, a nieszczęśliwi robotnicy zostali oswobodzeni: każdego z nich okryto kołdrą: w sameyże kopalni dano im po filiżance bulionu i po trosze wina. Po nieiakim czasie spoczynku, który iest potrzebny dla oswoienia ich powoli z powietrzem i światłem, wyniesieni zostali na wolne powietrze. Wynoszenie to trwało bardzo długo, gdyż niekładziono nad 5 lub 6 do iednego kosza, do których przystawieni byli czterey inni robotnicy. Za zbliżeniem się do wyyścia z kopalni okrywano ich nową kołdrą, kładziono na słomie i poruczono dozorowi P. *Loiens Ansiaux, Thirion, Ramoux, Antine* i innych Medyków i Chirurgów, którzy byli wezwani, lub którzy sami przyszli dla czynienia im pomocy. Proboszcz parafialny był obecny. (*Dzień. pań.*)

z Wiednia d. 1 Marca. W liczbie nowych członków kraiowych tuteyszey Akademii Cesarskiey malarstwa i sztuk, znayduią się Arcy-Xiążęta *Jan i Ludwik*, Feldmarszałek Xże *Jan Lichtenstein*, i t. d. z zagranicznych PP. *Humboldt, Rottigen, Heyne, Schelling, Gothe, Thorwaldsen*, &c.

W okolicach tuteyszey stolicy, przed kilką miesiącami, założono fabrykę cukru z buraków, z którey trzecią częścią taniey od trzcinowego przedaie się robiony cukier.

Mówią o maiącey nastąpić podróży Cesarza do *Pragi* (*w Czechach*), gdzie niedługo zabawiwszy, powróci do *Wiednia.*

z Londynu d. 24 Lutego. Powiadaią, iż Admirałowi *Sawyer* dany iest rozkaz krążenia koło brzegów amerykańskich.

Wczora zebrała się Rada Królowey w *Windsor.* Odtąd zgromadzać się będzie w każdą ostatnią sobotę miesiąca. Król spał lepiey, niż dotąd: lubo stan iego umysłu nie okazuie żadnych symptomatów polepszenia się. (*Korresp. hamb.*)

Dnia 25 Lutego. List ieden z *Gwadalupy* námienia o nieprzyiemnych wypadkach, które były skutkiem odezwy, wydaney przez Rządzcę *Cochrane* powołuiącey mieszkańców, pod obawą zapłacenia winy, do zaciągania się do nowey milicyi, końcem utrzymania bezpieczeństwa na tey wyspie ustanowioney. Ponieważ ta ograniczona służba, nie była dostatecznie

wyiaśnioną w odezwie, zdało się mieszkańcóm, iż oni będą powinni bronić wyspy przeciwko wszelkim naiazdóm obcym, a tak, na dzień przeznaczony dla zbierania się, ieden tylko przyszedł człowiek; a wszystkie kommissye wysłane do officerów, mianowanych na dowództwo w tym korpusie, odeszły z tem, iż, ieśliby kto z mieszkańców podniósł oręż przeciwko Francuzóm, natychmiast, podług brzmienia wyroku pewnego, utraci własności swoie we Francyi leżące, a w przypadku pokoiu, utraci wszystkie posiadłości i na wyśpie. Nieposłuszni zapłacą winy 800 piastrów: ale surowszych oczekuiemy śrzodków, (*Korresp. hamb.*)

Dnia 25 Lutego. Nowe ministeryum nie ma ieszcze zupełnego składu: wczora o godzinie trzeciey Lord *Castlereagh* był zaprowadzony do *Carlton-Hute* i odebrał pieczęcie z rąk Xcia Regenta, iako pierwszy sekretarz stanu interessow zagranicznych. Xiążęta *Norfolk* i *Bedford* mieli audyencyą u Xięcia Regenta, ostatniego czwartku. Umarł Admirał *Cotton* wódz naczelny flotty na kanale *la Manche*. *Actéon*, szlup woienny, przywiozł wiadomość, że w woysku naszém na wyspie *ś. Heleny* (*na zachód Afryki*) bunt wybuchnął. Buntownicy uwięzili Gubernatora, a po kilku dniach został wypuszczony na wolność i wszystko do porządku powróciło, siedmiu hersztow exekwowano, a 40 do Anglii posłano.

Podług wiadomości *z Palermo* wiele osób wysokiey dostoyności i członków rządu Sycyliyskiego zostało aresztowanych, na rozkaz Lorda *Bentinck*. (*Korresp. Hamb.*)

z Genui 26 Lutego. W niedzielę d. 26 t. m. spuszczono z warsztatu okręt woienny, o 74 działach, dano mu imie *Agamemnon*.

z Wenecyi 23 Lutego. Statki przybyłe do nas dnia dzisieyszego z *Dalmacyi* doniosły, że wczora o południu, w kierunku na wschód od *Tryestu*, słyszały wielkie strzelanie z harmat, które trwało do póżna w nocy. (*Gaz. frank.*)

z Konstantynopola 25 Stycznia. Przed 15tą dniami rozeszła się pogłoska, że w dwóch kwartałach tey stolicy *Giubali i Fanar* pannie zaraza, przywieziona iakoby z *Trebizondu* na jednym z okrętów tureckich. Ale, czyli ta pogłoska była skutkiem wielkiey boiaźni, czyli też, że zimno wielkie, które wraz nastąpiło, niedopuściło szerzyć się zarazie; dziś przecie niczego nie mówią o iey szkodliwych skutkach; nawet Patryarcha Grecki w domu swoim zupełnie kazał zaniechać środków ostróżności, które był przedsięwziął i niespokoyność zupełnie znika.

Od granic Tureckich 10 Lutego. Listy *ze Smirny* donoszą, że Anglicy niezmierule wiele towarów osadowych i produktów z fabryk *w Malcie* przez nich założonych, wysyłaią do *Turcyi azyatyckiey* i na pobrzeża *Afryki*. Ale niedostatek pieniędzy w tych kraiach sprawuie, iż na nic odbytu nie maią, prócz cukru i kawy. Nawet nie płacą im za towary gotowizną, ale produktami do żywności służącemi, które prowadzą potem do *Malty* i wysp *Balearskich*. Poczekawszy nie będą podobno mogli i kawy zbywać, ieśli prawda, że kawa *z Mokki* zaczęła bydź niedrogą odtąd, iak *Wehabici* opanowali okolice tego miasta. Mówią nawet *w Smirnie*, że *Jussuf* Basza, syn rządcy *Egiptu*, zdobył iuż *Medynę*. (*Gaz. frank.*)

z Neapolu d. 15 Lutego. Odbieramy ciągłe wiadomości z Paryża o zdrowiu Królowey. Powrót iey do naszey stolicy ma nastąpić pierwszych dni wiosny. (*Gaz. frankf.*)

z Monachium 26 lutego. Na mocy urządzenia królewskiego talary francuzkie sześcio liwrowe i trzy liwrowe, które płacono u nas po 2 złłch i trzy kraic. i po 1 zł. $22\frac{1}{2}$ kraic. są zredukowane na 2 złłch 40 kraic. i 1 zł. 17 kraic. Po dwóch miesiącach pieniądze te w królestwie naszem niebędą miały kursu. (*Koresp. hamb.*

z Kopenhagi 7 marca. Król przeznaczył 600,000 wyrzynków torfowych dla rozdzielenia ubogim; tegoż dnia Królowa kazała sprawić odzież dla 26. dzieci, niemaiących oney. (*Kor. hamb.*)

z Szaffhuzy d. 26 lutego. Donoszą, że Hrabia *Gottorp* wkrótce ma wyiechać *z Bazylei* do *Zurichu*. (*Korresp. hamb.*)

ze Sztokolmu d. 22 Lutego. Król obwieścił seym nadzwyczayny, który się ma rozpocząć dnia 4 kwietnia, w tuteyszey stolicy. (*Gaz. Lip.*)

z Rzymu 15 Lutego. Przeznaczył Cesarz 500,000 franków, z dochodów dóbr narodowych, która to summa będzie obróconą na dodatek do pensyi Biskupom i Plebanom w departamentach *Tybru i Trazymeńskim*.

z Ankony 29 Lutego. Podróżni, z pobrzeżów *Albanii* przybywaiący, powiadaią, że nikt u nich nie pamięta tak wielkiego zimna, jakie daie się czuć *w Albanii* i *Morei*. Jezioro *Janina* zupełnie zamarzło.

z Florencyi 16 lutego. Zwiedzaiąc W. Xiężna *Eliza*, dnia 8 b. m. księgarnią PP. *Molini* i *Landi*, zadziwiła się nad przepyszénm wydaniem klassyków Włoskich, tudzież nad mnóstwem wybornych kopersztychów i innych dzieł kosztownych, które od kilku lat ta księgarnia na przedaż wystawia, a dla zachęcenia do przemysłu tych gorliwych mężów kupiła W. Xiężna różne dzieła za znaczną summę.

Ze wszystkich balow, w ciągu mięsopustu tegorocznego we *Florencyi* dawanych, naywytwornieyszy i naygustownieyszy był u Senatora Hrabiego *Venturi* w ostatni poniedziałek: cztery ściany sali do tańców, pokryte były obrazami transparantowemi, goście w tym optycznym omamieniu zdawali się bydź przeniesionymi do obszernego i rozkosznego ogrodu, w którym ukazywały się posągi, świątynie, gaiki, kataraksy, kwatery kwiatowe, i t. p. W. Xiężna, która bal ten przytomnością swą zaszczyciła i wszyscy goście wyznali, iż nigdy nic podobnego nie widzieli. Inne pokoie pałacu, do przyięcia gości przeznaczane, równie wytwornie, iak bogato przyozdobione były.

Z Warszawy d. 21 Morca. Wyrokiem Króla Saskiego, podpisanym w *Dreznie*, dnia 29 Lutego, ma bydź pobierané cło, od wchodzącego krochmalu: od funta krochmalu białego, dotąd po groszu 1, odtąd po groszy 2; od funta krochmalu niebieskiego, dotąd groszy 2, odtąd po groszy 6.

W drugim wyroku Króla Saskiego, podpisanym w *Dreznie* d. 7 marca, po nastałym układzie z Dworem *Berlińskim*, uchylaią się określenia handlowe, ustanowione edyktem d. 14 września 1811 roku; odtąd ma bydź wolne wprowadzenie do Xięstwa *Warszawskiego*, fabrykatów bawełnianych, pochodzących z rękodzielni *Szlązkich* i *Marchii Brandeburskiey*, a to przez komory celné *Kempna*, *Międzyrzecza*, *Kargowy*, *Wschowy* i *Rawicza*: gdzie przed Urzędnikami powinno bydź udowodnione rzeczywiste ich pochodzenie z rękodzielni monarchii *pruskiey*. Cło od wchodzących fabrykatów pobierane będzie, iak dawniey przed zakazem zupełnym ich wprowadzenia (d. 22 maja 1811). Układ ten wzaiemności handlowych iest tylko tymczasowy i może bydź dowolnie cofnionym przez iednę lub drugą stronę tak, iż samo wykonywanie przez urzędników celnych poleceń iednego Rządu upoważniać będzie urzędników celnych drugiego Rządu do wzajemnego postępowania (*Korresp: Warszaw:*)

w Wilnie dnia Marca		Barometr cale	linie		Termometr stopnie	Odmiany powietrza
20	z rana	27	9	0	— 6	
	po południu	27	10	5	— $2\frac{1}{4}$	pochmurny
	w wieczor	27	11	0	— 4	
21	z rana	27	11	7	— 6	
	po południu	27	10	7	+ 1,5	pochmurne
	w wieczor	27	8	3	— $0\frac{2}{4}$	
22	z rana	27	7	0	+ 1,5	
	po południu	27	6	6	+ 7	pochmurne
	w wieczor	27	5	9	+ 5,5	

Za Pozwoleniem Cenzury Wileńskiey — W Drukarni przy Redakcyi.

NRO 24.

DODATEK

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO.

W WILNIE DNIA 23 MARCA V. S. 1812 ROKU.

Do przedaży

Komissyia mińska, na rozkaz ministerium finansow, ogłasza, że na osnowie Naywyższego manifestu roku przeszłego 1810 września 10 przedawać się będą w mińskiey gubernii, w marcu idącego roku 1812, starostwa, w liczbie 30 maiątkow, opisanych niżey w przyłączonych tu tabellach. Życzący nabydź ktorykolwiek z tych maiątkow, zechcą udać się do Mińska, do komissyi ustanowioney przez dwunasty punkt rzeczonego manifestu, gdzie mogą dowiedzieć się o wszystkich szczegółach, a w razie potrzeby wolno będzie obeyrzeć na mieyscu same maiątki.—*Przedaż zaczyna się w marcu na kontraktach.*

Tabella maiątkow skarbowych w Gubernii Mińskiey przeznaczonych na przedaż przez licytacyią w Mińsku w miesiącu Marcu 1812 roku.

1) Maiątek Muchoiedy maiący 2 wsie, domow włościań. 90, dusz mężkich 299, ziemi uprawney dziesięcin 1717, sianożętney dziesięcin 2002, pod lasem dziesięcin 715, 2) Starostwo Szyickie maiące 3 wsie, domów włośc. 63, dusz mężk. 330, ziemi uprawney 3815 dziesięcin, sianożętney 1002 dziesięcin, pod lasem 783 dziesięcin. 3) Starostwo Zachalskie, maiące miasteczko Zahalie, 7 wsi i 1 zaścianek, domów włościańskich 152, dusz mężk. 562, ziemi uprawney 4408 dziesięcin, sianożętney 4580 dziesięcin, pod lasem 1306 dziesięcin. Trzy te maiątki leżą w powiecie Rzeczyckim. 4) Starostwo Lubonickie, 1 folwark Lubonicki, maiący miasteczko Lubonicze i 9 wsi, w nich dymów włościań. 219, dusz mężk. 930, ziemi uprawney 4789 dziesięcin, sianożęci 1293 dziesięcin, pod lasem 1865 dziesię. 2 folwark Stołpecki, maiący wsie Stołpiszcze i Podrzecze, dymów włośc. 57, dusz mężk. 198, ziemi uprawney 765 dziesięcin, sianożęci 724 dziesięcin, pod lasem 483 dziesięcin 3 wieś Horodziec dymów włościańskich 26, dusz mężk. 117, ziemi uprawney 900 dziesię. sianożęci 658 dziesięcin, pod lasem 336 dziesięcin leży to Starostwo w powiecie Bobruyskim. 5) Starostwo Krasnosielskie, maiące miasteczko Krasnesioło i 11 wsi, dymów włościańskich 90, dusz męsk. 249, ziemi uprawney 3265 dz. sianożęci 870 dz. pod lasem 708 dz. leży w powiecie Wileyskim. 6) Starostwo Bernatowskie, dymow włościańskich 4, dusz mężkich 6, ziemi uprawney 210 dziesięcin, sianożęci 21 dziesięcin, pod lasem 23 dziesięcin. 7) Starostwo Chorobrowskie, ma tylko ziemi uprawney 97 dziesięcin, sianożęci 65 dziesięcin, pod lasem 4 dziesięcin. 8) Starostwo Borkowskie, ma tylko ziemi uprawney 17 dziesięc, sianożęci 10 dziesięc, pod lasem 51 dziesięcin. 9) Starostwo Krasnowskie ma trzy wsie i 1 zaścianek, dymow włościańskich 20, dusz mężkich 56, ziemi uprawney 51 dziesięcin, sianożęci 85 dziesięcin pod lasem 36 dziesięcin. 10) Woytowstwa Druyskiego i Przebradskiego 2 folwarki z 25 wioskami, maią dymow włościańskich 39, dusz mężkich 169, ziemi uprawney 3004 dziesięcin, sianożęci 64 dziesięcin, pod lasem 1025 dziesięcin— Leżą w powiecie Dziśnieńskim. Prócz tych przedawane będą [illegible]cze maiątki wyrażone na osobney, tu przyłączoney [illegible]lli—

Tabella o maiątkach skarbowych, przeznaczonych [illegible]*edaż przez licytacyią w Mińsku w marcu 1812.*

1) *Starostwo Łoknickie*, z włością Łoknicą, [illegible] Moroczną, dymow 43, dusz męskich poddańskich podług rewizyi 131; gruntow dwornych pod rolą dziesięcin 89 i sążni 1904, pod sianożęciami dziesięcin 105 i sążni 564; gorzelnia 1, karczma 1, młyn wodny 1; gruntow włościańskich, pod rolą dziesięcin 686 i sążni 1752, pod sianożęcią dziesięcin 322 i sążni 2178, i nadto łąk wspólnych z graniczącym sąsiadem dziesięcin 935 i sążni 1208, koni 14, bydła rogatego sztuk 159, owiec i inney drobney trzody 236; na zawsze zostawuiących się przy tym maiątku lasow dziesięcin 376 i sążni 1200. W zabudowaniu iest cerkiew drewniana, dom gospodarski z budowlami folwarcznemi i ekonomicznemi. Leży w powiecie Pińskim o wiorst 50 od Pińska nad rzeką spławną Strumieniem.

2) *Starostwo Ładoroskie*, ze wsią Ładoroże, dymow 14, dusz rewizkich 70; gruntow dwornych pod rolą dziesięcin 102 i sążni 238, pod łąkami dzies. 74 i sążni 341; gorzelnia 1, połow ryb na rzece Styrze u włościan gruntow pod rolą dzies. 131; sąż. 1979, pod łąkami dzies. 49 i sążni 88, tudzież łąk niepożytecznych, które mogą się obrócić na sianożęci, dziesięcin 500; koni 20, bydła rogatego 82, owiec i drobiu sztuk 27; nazawsze zostawuiących się przy tym maiątku lasow dziesięcin 253. Dom gospodarski z budowlami ekonomicznemi. Leży w Pińskim powiecie przy rzece Styrze wpadaiącey do spławney rzeki Prypecia o wiorst 30 od Pińska.

3) *Woytowstwo Mińskie*, nazwane *Malawki*, w którem mieszka sama szlachta. Gruntow dwornych pod rolą dziesięcin 400 i sążni 159, pod łąkami dziesięcin 111 i sążni 670. Ryba poławia się na rzece Swisłoczy. Lasu na zawsze przy tym maiątku zostaie się dz. 139 i sążni 200. Leży w mińskim powiecie o 4 wiorsty od Mińska nad Swisłoczą wpadaiącą do rzeki spławney Berezyny. Przy tym maiątku karczma Serebrzańska. Gruntow dwornych dz. 24 i sąż. 74, łąk dziesięcina 1 i sążni 1024, karczma 1, zabudowanie karczemne, w powiecie Mińskim.

4) *Część maiątku Przylep*, z 6 wsiami: dymow poddańskich 75, dusz rewizkich 210; dwornych gruntow pod rolą dziesięcin 73 i sążni 1168, pod łąkami dziesięcin 16; gorzelnia 1, karczmy 2; ryba poławia się na rzekach Usażni i Domłynce, u włościan gruntow pod rolą dz. 574 i sążni 1385, pod łąkami dz. 108 i sążni 1658; koni 64, bydła rogatego 89, owiec i drobiu 270; lasu nazawsze zostawuiesię przytym maiątku dziecięcin 589, iest dwor folwarkowy, dom ekonomiczny z budowlami. Leży w pcie Mińskim o 35 wiorst od Mińska. Przez tę maiętność płynie rzeka Usaż wpadaiąca do rzeki spławney Berezyny.

5) *Zaścianek Pieczurany*; w którym mieszka sama szlachta: gruntow dwornych pod rolą dziesięcin 624 i sążni 192, pod łąkami dziesięcin 45 i sążni 290, karczma 1; lasu przy tym zascianku dziesięcin 22 i sążni 1430; leży w pcie Słuckim o wiorst 15 od Nieświża a o dziesiec od Kopyla.

6) *Zaścianek Lewnieszczewicze*, w którym mieszka sama szlachta: gruntow dwornych pod rolą dziesięcin 77 i sążni 2280, pod łąkami dziesięcin 24 i sążni 931; lasu sążni 1225, w pcie Jhumeńskim o wiorst 23 od Nieświża a o 10 od Kopyla.

7) *Starastwo Półtoranowickie*, składaiące się z iedney wsi tegoż imienia: dymow 14, dusz rewizkich

51; gruntow dwornych pod rolą dziesięcin 333 i sążni 1618, pod łąkami dziesięcin 70 i sążni 2228; gorzelnia 1, karczma 1; u włościan gruntow dziesięcin 195 i sążni 927, łąk dziesięcin 52 i sążni 1060, koni 3, bydła rogatego 46, owiec i drobiu 47; lasu dziesięcin 342 i sążni 195. Dwor z folwarcznym i ekonomicznem zabudowaniem. W powiecie pińskim o wiorst 16 od Pińska.

8) *Starostwo Załużkie*, z samey ziemi złożone: gruntow dziesięcin 75 i sążni 271, łąk dziesięcin 2 i sążni 807; lasu dziesięcin 55 i sążni 445: w powiecie Pińskim o wiorst 27 od Pińska.

9) *Starostwo Bulwickie*, składaiące się z iedney wsi Bulwicz; dymow 2, dusz rewizkich 8; ryba poławia się na Styrze; u włościan gruntow dziesięcin 42 i sążni 1259, łąk dziesięcin 9 i sążni 2205, bydła rogatego sztuk 7, owiec i drobiu sztuk 2; lasu na zawsze zostawionego dziesięcin 46 i sążni 2277: w powiecie pińskim o wiorst 28 od Pińska.

10) *Starostwo Płotnickie*, składaiące się z iedney wsi Płotnicy: dymow 7, dusz rewizkich 20; u włościan gruntow dziesięcin 332 i sążni 1355, łąk 220 i sążni 309, koń ieden, bydła rogatego sztuk 2, owiec i drobiu 14; lasu na zawsze zostawuiącego się dziesięcin 609 i sążni 614. Jest cerkiew. Leży w powiecie Pińskim o wiorst 35 od Pińska. W granicach tego maiatku płyną 2 rzeki spławne Styr i Prypeć.

11) *Starostwo Jwanickie*, z włokami horodnickiemi, składaiące się z iedney wsi Jwanicz; dymow 6, dusz rewizkich 29; dwornych gruntow dziesięcin 87, i sążni 2270, łąk dziesięcin 24 i sążni 1785; u włościan gruntow dziesięcin 40 i sążni 1743, łąk dziesięcin 20 i sążni 588; koni 3, bydła rogatego 16, owiec i drobiu 23: w powiecie Pińskim o wiorst 7 od Pińska.

12) *Starostwo Bereżeckie*, składaiące się z iedney wsi Bereżec: dymow 10, dusz rewizkich 29; karczma 1; na rzekach Styrze i Prypeci poławia się ryba u włościan gruntow dziesięcin 171 i sążni 366, łąk 132 i sążni 50; koni 5, bydła rogatego 25, owiec i drobiu 13 sztuk; lasu dziesięcin 169 i sążni 720; leży w pcie Pińskim o wiorst 49 od Pińska. W tym maiątku płynie rzeka spławna Prypeć tudzież zaczyna się Styr.

13) *Starostwo Wysockie*. Składaiące się z iedney wsi Wysokiey dymów 9, dusz rewizskich 34, dwornych gruntów dziesięcin 85 i sążni 2,310 łąk dziesięcin 23 i sążni 2191, ryba poławia się na rzekach Prypeci i Strumieni: u włościan gruntów dz. 79 i sąż. 1369, łąk dz. 4 i sąż. 750, a nadto pod błotem dz. 281 i sąż. 1,662; koni 9, bydła rogatego 25, owiec i drobiu 29; dwor folwarkowy z ekonomicznėm zabudowaniem leży w ptcie pińskim o 6 wiorst od Pińska. Przez ten maiątek płyną rzeki Pina i Strumień.

14) *Starostwo Stachowskie*, składaiące się z iedney wsi Stachowa: dymów 28, dusz rewizkich 96, dwornych gruntow dz. 123 i sąż. 1,248, łąk dz. 361 i sąż. 653: na rzekach Pripeci i Bobryce 3 tonie; u włościan gruntow dz. 189 i sąż. 1977, łąk dz. 2,502 i sążni 833; koni 9, bydła rogatego 48, owiec i drobiu sztuk 35, lasu dz. 295, i sąż. 480: w tym maiątku iest dom folwarczny z ekonomicznėm zabudowaniem. Leży w ptcie Pińskim o wiorst 49 od Pińska. Przez ten maiątek płyną rzeka Prypeć i rzeczka Bobryka.

15) *Starostwo Graiewszczyzna*, z samey ziemi składaiące się: gruntow dz. 19 i sążni 304, łąk dz. 1 i sążni 2,280; lasu na zawsze przy tym maiątku zostawuiącego się dz. 241 i sąż. 558, leży w ptcie Bobruyskim o wiorst 10 od Bobruyska.

16) *Zaścianek Szatyłki*, w którym żyie sama szlachta: dwornych gruntow dz. 1,092 i sążni 233, łąk dz. 319 i sążni 1900, karczma 1, lasu dz. 94 i sążni 720: iest cerkiew drewniana. Leży w ptcie Bobruyskim o wiorst 70 od Rzeczycy a o 75 od Mozyra. Przez ten maiątek płynie rzeka spławna Berezyna wpadaiąca do Dniepra.

17) *Starostwo Kołaczewskie*, składaiące się ze 4 wsi: dymów podańskich 19, dusz rewizskich 67; gruntow dwornych dz. 80 i sąż. 1908, łąk dz. 24 i sąż. 740; gorzelnia 1, karczma 1, młyn wodny 1, u włościan gruntow dz. 443 i sąż. 1,415, łąk dz. 46 i sąż. 7, koni 25, bydła rogatego 83, owiec i drobiu sztuk 111, lasu na zawsze zostawuiącego się dz. 660 i sąż. 1054 Cerkiew murowana; dom pański i ekonomiczny z dalszym zabudowaniem, w ptcie Wileyskim o wiorst 49 od miasta Wileyki.

18) *Starostwo Bytkowskie* składaiące się z iedney ziemi: gruntow dz. 104 i sąż. 2224, łąk dz. 7 i sąż. 1450 gorzelnia 1, karczma 1, zabudowanie karczemne i ekonomiczne, leży w ptcie wileyskim o wiorst 8 od Wileyki a o 1 od targowego miasteczka Kurzeńca.

19) *Woytostwo Załuskie*, składaiące się z iedney wsi Załuża; dymów 114 dusz rewizskich 422, dwornych gruntow dz. 210, łąk razem z włościańskiemi dz. 467 i sąż. 227, gorzelnia 1, karczem 2, młynów wodnych 2, i 1 konny, u włościan gruntów dz. 1612 i sąż. 634, koni 17, bydła rogatego sztuk 339, owiec i drobiu sztuk 226, lasu na zawsze przyłączonego dz. 853 i sąż. 961; w tym maiątku iest cerkiew drewniana, dwór i dom ekonomiczny z obszernemi budowlami leży w ptcie Bobruyskim o wiorst 100 od Bobruyska a o 70 od Słucka.

20) *Starostwo Migowskie*, złożone z iedney wsi Migòwki: dymów poddańskich 8 dusz rewizskich 27; dwornych gruntow dz. 57 i sąż. 1351, łąk dz. 36 i sąż. 1500; karczma 1, młyn wodny 1, u włościan gruntòw dz. 68 i sąż. 1436, łąk dz. 23 i sąż. 1350; koni 12, bydła rogatego 30, owiec i drobiu 43, lasu dz. 12 i sąż. 255; dom arendarski i zabudowanie ekonomiczne; leży na wielkim trakcie z Mińska do Wilna w ptcie Wileyskim o wiorst 47 od Wileyki a 38 od Mińska.

Uwaga: *wyliczone w tey tabelli grunta wszystkie są użyteczne, a zaś grunta pod wioskami ogrodami, drogami, iezioramі i ruczaiami do rachunku niewchodzą.*

1 *W folwarku Wierzkanie zwanym, w ptcie Wileń. i Parafii Poboyskiey sytuowanym znayduią się do przedania, nawet na kredyt roczny, rzetelnym obywatelom, następne artykuły: bydło, owce, kozy, konie staienne z uprzężą, kocz, bryczki, kary do wożenia zboża, miedź browarna i kuchenna, oraz sprzęty pokoiowe, chcący co kupić zechce na dzień 26, 27, 28, marca in fundo tego folwarku przybydź a wszystko okazanym znaydzie.*

Opiekunowie Iohan Hebenlein, Gerhard Kanne, Joseph Kohler, Chrystian Krezmer.

2 Roku 1811 Miesiąca Februaryi 1 dnia. Oświadczenie Imieniem JW. JPani Franciszki z Turowskich primo Owsianey, Rotm. Wołkowyskiey, a teraz Ważyńskiey Ciwunowey Retowskiey, i Półkow. Xstwa Zmudz. przy zażaleniu na JW. JP. Felixa Ważyńskiego Ciwun. Retow. Półkow. Pttu X. Zmudz. Starosty Tyrkszlew. Kawalera order. czyni się, *mieniąc w rzeczy takiey*, Oświadczaiąca się JW. Ważyńska Ciwun. Dekr. Grodz. Pttu Telszew. w roku 1801 Miesiąca Marca 13 dnia na Instancyią swoię z obżał. oczywiście uzyskany, przez Urząd użyty exekwuiąc drogą Tradycyi w roku 1801 Apryla 10 dnia tak percepte ze Starostwa Tyrkszlew. iako też ogólną ruchomość bydło, naczynia browarne, ruchomość pokoiową, cynę, naczynia kuchenne, poiazdy z zaprzęgami, srebro, konie, i klacze, wedle świadectwa urzędowego listu, oraz inwentarza w tymże czasie nastałych, na rzecz swoię zaięła: Po czém obżał. Ważyński Ciwun Retow. maiący żałuiącey rozmaitemi czasy, rozmaitą ruchomość do potrzeby obeyścia się swoiego, w Dobrach Pobolwianach uważaną, nie tylko inwentarzem urzędowym poszczególnioną, ale po nim Ekonomiką oświadczaiącey się nadwiekszoną ze dworu Tyrkszlewskiego do dóbr dziedzicznych Pobolwiany zwanych w Powiecie Szawelskim lokowanych, iedną za wiedzą Delator, drugą z upodobania swego przewiózł i utrzymuie, a która to ruchomość, gdyby w swoim czasie przez kogo nałeżeniem do obżał. wyobrażaną nie była i tym bliżej żałca. odzyskania iako swey własności nie zadawni Prawa przez ninieysze oświadczenie, wszelką interessowność uprzedza: a o wywiezienie rzeczoney ruchomości, i niepowrot iey obżał. naysolenniey Manifes[illegible] Zabiegaiąca na przyszłość, ażeby ztąd straty nie doś[illegible] czyła. I w takim to dopiero celu ninieysze oświ[illegible] nie wespół z zażaleniem w mieyscu właściwe[illegible] do Akt ingrossować, zanoszący które iako Pleni[illegible] podpisuię.